

Bemærkninger til forslaget

Rentefradragsordningen har den virkning, at der sker en omfordeling via skattesystemet fra de dårligst stillede til de bedre stillede, dvs. en omfordeling i den forkerte retning. Almindelige lønmodtagere og især lejerne betaler mere til rentefradragsordningen, end de har mulighed for at få ud af den. Vi betaler nemlig alle over skatterne og afgifterne hinandens fradrag. Men nogle får kun lidt ud af fradragsordningen, andre meget.

Hertil kommer, at rentefradraget ikke bare er en umiddelbar statsstøtte til dem, der låner. Det er også med til at holde renten oppe, idet rentefradraget gør det muligt at opretholde et »kunstigt« højt renteniveau, som lånerne ellers ikke ville eller kunne betale. Når ordningen afskaffes, vil det derfor være med til at presse renten nedad, hvilket vil billiggøre byggeri, føre til fald i huspriser og også sænke f.eks. industriens låneomkostninger i det omfang, der optages indenlandske lån. Dog må det nævnes, at disse gunstige virkninger kan blive saboteret af finansverdenen, der vil være i stand til at presse f.eks. obligationskurser nedad med den umiddelbare virkning, at renten igen stiger og fordelen ødelægges. Dette ville medføre, at f.eks. det private byggeri ville gå totalt i stå i en periode, indtil renten igen falder.

Under alle omstændigheder vil afviklingen af rentefradraget helt givet medføre et fald i det private boligbyggeri og dermed nødvendiggøre et øget almennyttigt nybyggeri, således at der kan sikres et samlet byggeri på ca. 30.000 boliger om året. Det samlede boligbyggeri er i øjeblikket stærkt faldende – fra ca. 28.000 i 1986 til forventet ca. 24.000 i 1987 – hvilket skyldes forventet fald i det private nybyggeri, som ikke opvejes af en tilsvarende stigning i det almennyttige byggeri. En afvikling af rentefradraget kan altså ventes at give er fortsat tendens til fald i det private boligbyggeri (fra op imod 11.000 parcelhuse i 1986 over forventet 7.750 nye parcelhuse i 1987 til nogle få tusinde i 1988; hertil kommer dog hvert af årene et antal private flerfamiliehuse/rækkehuse).

Rentefradraget er det største af de ligningsmæssige fradrag og udgjorde i 1985 75,7 mia. kr. Fra

1987 fradrages renteudgifterne på en måde, så skattebesparelsen for skatteyderen bliver på ca. 50 pct. Hvis der regnes med uændret rentefradrag i 1985-kr., ville dette altså i 1987 betyde et skattetab på 35–40 mia. 1985-kr.

Som allerede nævnt betales dette skattetab af skatteyderne. Man kan altså sige, at det offentlige serviceniveau kunne have været højere, såfremt man havde brugt pengene til f.eks. at forbedre det sociale system frem for at bruge penge til at støtte privat låneoptagelse.

De største lånemuligheder har man, hvis man har høj, fast indkomst og/eller fast ejendom (hvor selve købet af ejendommen indebærer betydelig låneoptagelse).

Mennesker uden stor indkomst og uden fast ejendom har ringe lånemuligheder. Det gælder f.eks. hele gruppen af lavtlønnede lejere. Og lejere har et meget stort skattetryk, fordi personfradraget er lille, progressionen i skattesystemet er næsten væk, og så netop fordi de har små fradrag.

Disse fordelingsmæssige virkninger blev klart kortlagt i en veldokumenteret undersøgelse fra Lavindkomstkommissionens sekretariat, 1980 (Jens Bonke og Hans Skifter Andersen: »Boligsektorens fordelingsmæssige virkninger II: Subsidier og kapitalgevinster«):

»Sammenfattende kan man betegne virkningerne af den førte bolig- og skattepolitik som direkte asocial. Det viser sig ved, at det er den bedst stillede halvdel af ejerne, der favoriseres, på bekostning af alle lejerne og den halvdel af ejerne med indkomster på under 100.000 kr. En omfordeling af den offentlige støtte til boligforbruget, hvor støtten bliver ligeligt fordelt på alle husstande, ville således betyde forøgede forbrugsmuligheder for de dårligst stillede husstande. Og desuden kunne en sådan omfordeling være et første skridt i retning af en mere social bolig- og skattepolitik.«

Der er næppe siden denne undersøgelse sket nogen væsentlig ændring af dette billede. Forslaget om afvikling af rentefradraget har altså også til formål at fjerne ulighederne mellem ejere og lejere og dermed fjerne en af de alvorligste splittelser